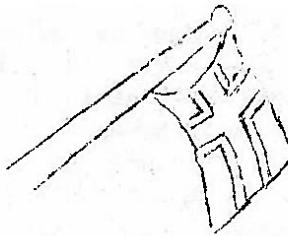

F R I T T L A N D

Nr. 94 - 1. årg.

Fredag, 3. november 1944.

VÅRE VIRKELIGE FIENDER

Tyskerne sier at befolkningen i Finnmark flykter i redsel for russerne. Sannheten er at tyskerne jøger dem foran seg under sitt tilbaketog, og at de norske som har klart å unngå tvangsevakueringen selvfølgelig lojalit som arbeider med våre allierte under befrielsen av norsk territorium.

Tyskerne sier at russene herjer og ødelegger landet. Sannheten er at det er tyskerne som brenner den norske bebyggelse og de norske forsyningsslager bak sine linjer, til tross for at vinteren har satt inn og det ikke finnes transportmidler for sivilt behov.

Tyskerne sier at russene terroriserer og myrder den norske befolkning. Sannheten er at tyskerne i 4 1/2 år har øvet terror og gisselmaur i Norge, slavebuntet folket og plyndret det til skinnnet, mens de redselshistorier de sprer om russenes opptræden i Kirkenes bør et så tydelig preg av å være ferdiglagede propagandaløgner av standard-modell at ikke noe tenkende menneske kan ta dem alvorlig.

Tyskerne sier at den norske regjering ved avtalen med Russland i mai i år solgte Nord-Norge til russene. Sannheten er at quislingene har forsøkt å selge landet til tyskerne (uten en gang å få skikklig betaling, stakkar!), mens vår avtale med russene garanterer Norges fulle suverenitet og integritet, sikrer utøvelsen av norsk sivil myndighet i de befridde strøk som skal administreres etter norsk lov, og har klare bestemmelser om samarbeidet mellom norske og russiske autoriteter. En delegasjon fra regjeringen vil i nærmeste framtid komme til Finnmark for å vareta norske interesser.

Tyskerne sier at russene har til hensikt å ta Nord-Norge og beholde det. Sannheten er at tyskerne har tatt hele Norge og ganske tydelig hadde inntattet seg på å beholde det for all fronttid, mens det aldri, hverken under tsaristisk eller kommunistisk styre i Russland har vært noen konflikt mellom Norge og dette land. Russene har heller ikke under denne krig på noe punkt reist krav om avstøtelse av land som ikke er gammelt russisk territorium og selv ikke innenfor denne begrensning har de forlengt tilnærmedsvis alt, bare det som nasjonalitetsforholdene (f. eks. i Polen og Besarabia) eller vitale strategiske hensyn (f. eks. i Baltikum og Finland) gir tungtvekten grunner for å innlemme i Russland.

Slik kan man ta punkt for punkt og sjåvise at tyskernes påstander strider mot de faktiske forhold. Det er ikke noe nytt. Vi har jo visst at slik har det vært med nazistene hele tiden. Hvorfor skulle det være noen grunn til å tro at de nå plutselig var begynt å snakke sant? Hele tyskernes russepaganda er en utlöper av den omfattende, hysteriske redselsagitasjon mot bolsjevikfaren som de satte i gang Europa over for å skaffe seg tilslutning til sitt felttag i øst, og som nå - da dette har slått fullstendig feil - vesentlig har til hensikt å skremme det tyske folk til en siste desperat innsats i en håplös kamp, ikke for Europa, ikke en gang for Tyskland, men for de dømte nazistiske ledere.

Det er en plump og primitiv metode, som kanskje kan gi resultater blant de tyske masser, som aldri har lært å tenke en selvstendig tanke, men som vil falle makteslus til jorden i Norge - selv om den til dels kan støtte seg på tradisjonene fra endel ubalanserte og monomane personers antisisiske propaganda i gamle dager.

For oss er de russiske skire i nord et bud om at frigjøringen av vårt land fra det tyske ikke endelig står for døren, og det vi frykter er ikke våre allierte russene, men våre fiender tyskerne og det djævelskap de ennå kan nå å sette i verk i krigens siste desperate fase. Deres tiltak mot befolkningen i Finnmark og norsk eiendom der oppo varslor om litt av hvert.

UKEOVERSIKT

Bet store dobbeltslag i Zeeland og Brabant er endt med en avgjørende seier for de britiske styrkene. Ved Scheidebunnen er de siste tyske avdelinger drevet sammen på meget snøvre områder, og det er antagelig bare et spørsmål om daig når innseilingen til Antwerpen er helt raset. Når denne havn, hvis losseinnretninger er uskatt, igjen er klar for treffikk, har de vestallierte vunnet sin største seier siden gjennombruddet i Frankrike. Det er nødig ganske tydelig at det er tilførselsvansker som i første rekke har sinket framrykningen i vest, da de allierte har hatt for få og for små høyner til disposisjon og et angrep mot en 6.800 km lang befestet linje krever enorme mengder materiell. Antwerpen, som i fredstid ble ansløpt av over 12.000 skip årlig og har glimrende jernbane-, kanal- og veiforbindelser til såvel det øvrige Belgia som Frankrike og Holland, vil helt sannsynlig endre situasjonen.

Også i Brabant har den tyske motstand i sistekake brutt sammen for de britiske hammerslag langs en front som kan betegnes med navnene Bergen op Zoom, Breda, Tilburg og Hertogenbosch. I hele denne fronts bredde er de tyske stillinger rent overende og truppene er i uorden kastet tilbake mot Maas. Tyskerne er i ferd med å trekke seg over elva, men det er meget som tyder på at de ikke kommer til å søke å holde Maaslinjen heller gjennom lengre tid, men vil falle tilbake på Maas, kanskje anbø på Lek - først og fremst fordi den britiske kile fram til Nijmegen betegner en konstant flanketrussal for styrkene i Vest-Holland sør for Lek.

Den allierte flyoffensiv mot Tyskland fortsetter uønnhørlig med 1.000-fly-angrep så å si hver dag og hver natt, fortrinsvis mot mål i Rhin-egnene, Köln, som måtte ta i mot 9.000 tonn bomber på fire døgn, og er praktisk talt utslettet, viser styrken av dette presset som ikke står tilbake for det trykk som utsøves ved frontene, og som ikke kan unngå å føre til resultata.

På østfronten er det bare forholdsvis mindre ferskvinninger å notere i sistekake. Den tyske motstand i Øst-Freussen er tiltalt betydelig i styrke, men det er et stort spørsmål hvor lenge reservene av såvel mannskap som materiell vil tillate en så høyvolls innsats som den ved brennpunktene Gumbinnen og Goldap. Det har utviklet seg et oppslitningsslag av veldig dimensjoner, og det er neppe tvilsamt at det er russene og ikke inskerna som i lengden vil kunne tåle påkjønningen av det. På de øvrige europeiske frontene, i Rutenia, Ungarn, på Balken og i Italia er det hele veien jevn frangang for de allierte, med delvis ganske betydelige tap. Men i østfrontbildet har gjennomgått noen inngripende forandring.

Utviklingen i nord har passert en viktig milepæl, idet de første norske distrikter er befridd med russernes erostring av Kirkenes og strøkene omkring, bl.a. tre viktige flyplasser. Tyskerne fortsetter sine hensynsløse ødkleggelse av norske byer og bygder og driver sivilbefolkingen foran seg. Det hele foregår i slike former at man må frykte for en katastrofalt utvikling nå på vintertid.

Den amerikanske sjøseier ved Filippinene er en av de viktigste begivenhetene hittil under kampane i Stillehavet. Den japanske flåte som tross sin underlegenhet hele tiden har vært en betydelig strategisk faktor i disse farvann og har bundet store amerikanske sjø- og luftstyrker, er tiltøyd et avgjørende nederlag. Særlig har det gått sterkt ut over slagskipstyrken og de øvrige artilleriskip; man regner at bortimot halvparten av fartøyene enten er sunket eller så alvorlig skadet at de er satt ut av spill for lange måneder. Dette resultatet vil ikke bare trygge de amerikanske forbindelseslinjer til invasionsstyrkene på Filippinene, som gjør gode framstritt, men vil også gi amerikanerne sterkt økt bevegelighetsfrihet ellers i Stillehavet, ja, det kan komme til å bli en avgjørende faktor i det kommende slag om solove Japan, da japanernes nybygningskapasitet ikke tilstrekksvis vil tillate dem å erstatte tapene.

P R E S S E K L I P P

Japanske feirer nylig en avgjørende seier ved Formosa over den 3. oktober. - Denne seieren var et voldsomt tap ble dratt på flukt. I den anledning melder admiral Nimitz fra Norsk, at han fra Tidssjefen melder at Halsey har fått meddelelse om at 3. flåte nå rettner mot fienden etter at alle de krigsskip som ble senket av Tokio-radioen er reddet.

Pravda skriver om Polen: "Vi må få til høi et fritt, sterkt og demokratisk Polen, som en gang var alle øystør fra sine aggressive krav på de ukrainske og hvitrusiske folk. Bare et Polen som styres av menn, som vil organisere statens liv på demokratiske prinsipper, er i stand til å befri det polske folk fra flydalherrrens åk og gi bøndene jord. Det er bare et slikt Polen som kan være en ny hjørnesten i en varig europeisk fred og ikke en grønlig forutsetning ved vår vestgrense."

Russland og Finland. I 1833 mistok Finland et meget bemerkelsesverdig tilbud fra Sovjet-Russland. Dette siste stat var nylig villig til å betale de onkostningene. Finland ville ha ved å befeste øyene i Finskabukta og visse kyststrøder og forsyne disse befestninger med virusstyrke, begrunnet med at finnene dermed lettare kunne bevare myhavflaten under en tysk-russiske krig. Det svenske blad "Trots Alt" skriver: "Dette tilbud ble hemmeligholdt av den finske regjering og ble aldri kjent av det finske folk. En kan kanskje ikke undres over at Russland etter en slik erfaring ikke huset noen større tillit til malthverne i Finland."

Tilstanden i Danmark blir nærmere og nærmere uhyggelig. I løpet av en uke ble det drept 18 personer, mens 10 ble såret. I 7 tilfeller skyldtes dødsfallene uskyldige ofre formidla fra tyske patruljer under russiaer. 8 patriotar er slutt under russiaer. 9 er skutt på grunn av kontakt med okkupasjonsmakten. Endelig er det i luft opplykkede et kontakters. Det flykter stort folk til Sverige.

"Dagens Nyheter" har skrevet en brillant artikkel om Aachen, som vi desverre ikke kan gjengi men av: "Noen stadsnevner har under denne krig trått fram som sysholer på de krefter som krytes med hverandre. Dunkerque: Britisk kampvilkjøl som ikke kan knuses. El Alamein: Britisk krigsstyrke som ikke kan slås. Stalingrad: Hitlers feltkronkelust som ikke kan overgås. Og nå kommer Aachen: Tyskernes tilintetgjørsel av eget folk og land, som fienden, om han ville, ikke kunne gjøre grundtare. Dyna var omringet, det var bare spørsmål om nogen kort tid innen den mættende fall i amerikanernes hender. Bonfolkningen hadde fått ordre om å kjempe så lenge en tysker levde. Gestapo gjorde russiaer i kjellene for å drive fram de tyskere som hadde gjort seg. Det var bare valget: Enten å la seg drepe av fienden eller å få en kule i nakken av Gestapo. Tyske batterier utenfor byen beskjøt de glødende ruinhusene som en gang hadde vært den gamle tyske kretsby. Og på denne måten skal det fortsette....."

N O R D E S K I Y T T

Møller & Larsens Spesialfabrikk for motordeler, i Hedemarksgt. 13, ble onsdag etten ødelagt ved sabotasje.

Svenske myndigheter har i Oslo arrestert en norsk quisling, Johan Skaret. Han hadde påtatt seg å gi tyskerne meddelelse om det svenske grenseforsvaret.

I Nord-Norge er stort Regnvold Værnes dømt til døden av en av Quislings særkområder og henrettet. Værnes ville gå til en sovjettisk havn med sin motorlutter før å delta aktivt i befrielsekskaffen. Meddelelse om dommen ble først sendt ut til svissene, men det ble senere gitt beskjed om å holde meldingen tilbake når man var redd for at miltæren skulle velte for stor forbirrelse.

De ledende quislinger som framdeles oppholder seg i Finnmark, særlig Jonas Lie, gir tyskerne til hønde på alle måter; også i ødeleggelsen av norsk eiendom. For tyskerne råmet Kirkens blå alle hus brent uten at det ble tatt hensyn til folks protester. Det var tyske soldater som foretok ødeleggelsen, og det er øpenbart hensikten å ødelegge alt hvis de får tid under sin tilbaketrekkning videre mot S. Etterpå skal det heise at slik-sor det ut der russene har rykket fram.

Narvik er for tiden en eneste befestet leir. Den tyske garnison er utvist. Hvor troppene kommer fra vet man ikke, da transporter foregår mest om natten. Det er godt om arbeids- arbeidsløse finnes ikke, men når troppene er fortvilet og klar finnes nosten ikke. Alle rom på sykehuset er relativt av tyskerne, og etter bombingen av "Hepitz" kom mange lastretting-til byen med sårde. Det hersker stor optimisme blandt nordmennene, og folk er skuffet på at den dag ikke er langt borte da Norge attor er fritt.

Gatebelysningsen i Oslo ble slått på 16. oktober. Kongen trodde at en aksjon fra tyskerne var foretakende og at lyset var satt på for å hindre nordmann å unnsinne fra politiet. Det er nå opplyst at oberstløytnant Marthinson var med i et kurserfly fra Tyskland. Det satte inn med voldsamt ulykkes, det ble helt usikrbar, og flyet mistet kursen. Gatebelysningen ble derfor satt på før et røttede flyet. Flyet styrket ned i nærheten av Litjøll i Tønsberg og ble fullstendig smadret. Det er sannsynlig at flyet har vært i nærheten av Oslo, men at føreren da han fikk se byen opplyst, trodde han var over en sverig by. Marthinson var sønn av hirdsjef Marthinson. Men troar også at en tysk general var med flyet.

N Y H E T E N E T O R S D A G

Norge. Det er intet nytt fra Kirkenes avsnittet.

Vestfronten. De allierte har god framgang på Walcheren; den siste tyske styrke som sperrer innseilingen til Antwerpen. De britiske og kanadiske tropper som landet på Walcheren tidlig onsdag morgen etablerte straks brunnen, utvidet og rykket videre innover landet, Westkap. Og store deler av Maasen ei på briternes hender. Kanadiske tropper kom i land på østsiden av Walcheren etter å ha satt over landtungen på Beveland-høyde, S for Scheldearmen. Kjemper allierte tropper i øyeblikket i Knocke, som tyskerne har gjort til et støttepunkt. Den tyske general som førte kommandoen i lønnen S for Scheldearmen er tatt til fange sammen med 10,000 mann. De allierte har et fast grep på sydsiden av Maas. De kontrollerer broen ved Geertruidenberg N for Fredrikstad. Tyskerne må nå komme over Maas ved broen ved Hoerdijk og fergestedene ved Willemstad. På østsiden av freringsplassen gjennom Nederland rykker de allierte fram i retning mot Venlo Ø for Liesel. Under de siste rettangrepene har de 59 tanks, Amerikanerne har framgang N for Nancy, S for Lunéville og S for Ranbersville.

Flyangrep. Over 1.000 tunge amerikanske bombefly angrep torsdag industriområdet Ruhr, Leunaovlene i Miesenburg og andre mål i Vest-Tyskland. Britiske bombefly angrep onsdag og natt til torsdag Oberhausen i Ruhr og mål i Koblenz og Kaiserskirchen. Store styrker Italia-stasjonerte bombefly angrep industriområdet i Wien-distriklet. Köln, den viktigste samlingsplass for vestfronten, ble bombet 2 ganger. Britiske bombefly idet torsdag festningskvarter i Aarhus i Danmark. Gestapo holdt til i to bygninger i Universitetet i Aarhus. I bygningen oppbevartes arkiv over den danske motstandsrørsla. De to bygningene det gjaldt ble ødelagt, men ingen andre. Et hospitalet 1000 meter unna er uskadet. 24 mosquito-fly kastet tidsiminstilte bomber fra 3 meters høyde over taket. I mosquito streifet taket på en av bygningene, men ble ikke skadet. Alle fly vendte tilbake.

Østfronten. Russiske tropper har befridd hele Petsamo-området. Det finske kommunike melder om framgang. Troppene står 25 km S for Livo. Det meldes fra Stockholm at tyskerne i Nord-Finnland har fått en ny overstkommanderende, generalmajor Költer. Den røde har stått 50 km fra Budapest. Russiske rykker hurtig fram, og den tyske retrett ble mer og mer uordnet. Fangst strassener i store mengder.

Italia. 8. armé har nådd Forli etter å ha satt over Poed. S. onsdag kl. 13 km S for Bologna.

Hellas. Britiske tropper befridde Salenki onsdag.

Stillehavet. På Leyte har amerikanerne igjen hatt framgang. De står nede i 10 km fra Vestkysten. Allierte fly har med godt resultat gjort vidstrekke utsikt fra Kurilerne til Nov Guinea, fra Sørøya og Salomon-øyene.

Østen. Britiske tropper har inntatt det japanske støttepunkt Manjupur. London. Admiral Riiser Larsen er mottatt i audiens hos Kong Georg av England, og er utnevnt til kommandør av Bath-ordenen.

Stockholm. Kong Gustav har på Drottningholms mottatt utenriksminister Trygve Lie Justisminister Terje Mold.